Ramazan Ayı ve Orucu

[Türkçe]

شهر رمضان وصوم النبي صلى الله عليه وسلم

[اللغة التركية]

Abdullah b. Abdulhamid el-Eseri

عبد الله بن عبد الحميد الأثري

Tetkik eden : Muhammed Şahin

مراجعة : محمد مسلم شاهين

Rabva Semti İslâmî Dâvet Bürosu-Riyad

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

2009 -1430

islamhouse.com

MÜBAREK RAMAZAN AYI VE RASÛLULLAH'IN ORUCU

Selef-i Sâlihîn Ve Ramazan

Hamd, Alemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. Salâtü Selâm Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in, ehlinin, sahabesinin ve de kıyamete kadar onları dost edinen herkesin üzerine olsun.
Mübârek Ramazan ayı vesilesiyle takdim etmiş olduğumuz risâlemiz, umarız tüm kardeşlerimize bir öğüt olur. Ve bizlere de bir duâyı esirgemezler inşâallah. Allah *azze ve celle* hepimizi rızasına nâil eylesin. (Amin).[1]

Mübârek Ramazan'ı Nasıl Karşılamalıyız?

"Ramazan ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olmak üzere kendisinde Kur'ân indirilen aydır..." (Bakara, 2/185)
Allahu Teâla Ramazan ayına bazılarını şöyle sayabileceğimiz ve diğer aylardan farklı pek çok özellik ve üstünlükler vermiştir;
1. Oruç tutanın ağız kokusu Allah nezdinde misk kokusundan daha hoştur.
2. Melekler oruçlulara iftar vaktine dek mağfiret diler.
3. Allah *azze ve celle* her gün cennetini süsler ve şöyle buyurur:
"Salih kullarımın üzerlerindeki sıkıntı ve eziyet veren şeyleri atarak sana gelmelerine fazla bir zaman kalmadı".
4. Bu ayda azgın şeytanlar zincire vurulur, cennetin kapıları açılır, cehennemin kapıları kilitlenir.
5. Yine bu ayda bin aydan daha hayırlı olan Kadir gecesi vardır. Bu gecenin hayrından mahrum kalan kimse, hayrın tümünden mahrum kalmış demektir.
6. Ramazanın son günü bütün oruçlulara mağfiret olunur. Bu ayda Allah'ın cehennem ateşinden azad ettiği kimseler vardır ki, bu da Ramazanın tüm gecelerinde gerçekleşir.
Böylesine özellik ve faziletlere sahip olan bir ayı nasıl karşılayalım? Salih bir kimse bu ayı; samimi bir tevbe, tam bir kararlılık, vakitlerini salih ameller ile mamur etmek niyetiyle karşılar. Allahu Teâla'dan kendisine güzel bir şekilde ibadet edebilmemiz için yardımını esirgememesini niyaz ederiz. (Amin).
O halde Ramazanı en güzeliyle değerlendirmek için ne gibi salih amellerde bulunmalıyız sorusunun yanıtını birlikte arayalım; [2]

Ramazanda Yapılması Gereken Salih Ameller:

Oruç

"Ademoğlunun bütün amelleri kendisinindir. Bir iyilik on misli ile yediyüz katına kadar mükâfat görecektir. Aziz ve celil olan Allah da "Oruç müstesnâ, o benimdir ve onun mükâfatını verecek olan benim; o arzularını, yemesini, içmesini benim için terk etti" buyurur. Oruçlunun iki sevinci vardır; biri iftar ettiğinde diğeri Rabbine kavuşacağı gündedir. Andolsun oruç tutanın (orucundan dolayı) ağız kokusunun değişmesi Allah nezdinde misk kokusundan daha hoştur"[3]
"Kim Ramazanı (farziyetine) inanarak ve ecrini Allah'tan umarak oruçla geçirirse geçmiş günahları bağışlanır" [4]
"Her kim yalan söz söylemeyi ve o doğrultuda amel etmeyi terk etmeyecek olursa, onun yeme ve içmeden uzak durmasına Allah'ın ihtiyacı yoktur" [5]
"Oruç bir kalkandır. Sizden herhangi bir kimse oruçlu olduğu günde çirkin söz söylemesin, kötü iş işlemesin, cahillik etmesin. Herhangi bir kimse kendisine sövecek olursa 'ben oruçluyum' desin" [6]
Bu bakımdan oruç tutan kimsenin; kulağı, gözü, dili ve bütün azalarıyla oruçlu olması gerekir. Oruç tuttuğu gün ile oruçlu olmadığı gün arasında daha olumlu bir değişiklik olmalıdır. [7]

Namaz

---
[1] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[2] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[3] Buhârî, Muslim.
[4] Buhârî, Muslim.
[5] Buhârî.
[6] Buhârî, Muslim.
[7] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.

“Rahman’ın kulları yeryüzünde ağır ve vakûr yürürler. Cahiller onlara sataşarak hitap ettiklerinde onlar: Selametle, der geçerler. Onlar gecelerini Rablerine secde ile kıyam ile (namaz kılmakla) geçirirler” (Furkan, 25/63-64).
“Her kim Ramazanı (farziyetine) inanıp ecrini de Allah’tan umarak namazla geçirirse geçmiş günahları bağışlanır” [8]
Geceleri namaz kılmak, Rasûlullah ve ashabının üzerine düştükleri bir sünnetti. Aişe *Radıyallahu anhâ*, “Gece namaz kılmayı bırakma. Çünkü Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* onu bırakmaz; hastalanır veya yorgun düşerse oturarak namazını kılardı” der.
Ömer b. Hattab *Radıyallahu anh* da gece arzuladığı kadar namaz kılar, gece yarısı olunca da aile efradını namaza kaldırırdı. Onlara, “Namaza, namaza” der ve *“..Ve aile halkına da namazı emret, sen de ona sebatla devam et. Biz senden bir rızık istemiyoruz, seni rızıklandıran Biziz, güzel akibet takvânındır”* (Tâhâ, 20/132) ayetini okurdu.
Alkame b. Kays şöyle der: Bir gece Abdullah b. Mes’ud *Radıyallahu anh*’ın yanında kaldım. Gecenin ilk vakitlerinde kalkıp namaz kıldı. Tıpkı mahalle mescidinde namaz kılan bir imam gibi ağır ağır, tane tane okuyordu. Bununla birlikte çevresinde bulunanlar onun kırâatini işitmiyor, hatta kendi sesini kendisi de işitmeyecek hale geliyordu. Nihayet sabaha yakın alaca karanlığa (tan yerinin ağarmasına) akşam ezanı ile akşam namazının bitirileceği kadar bir zaman kaldı mı vitir kılardı.
Sahabe fecre yakın bir vakte kadar sürekli namaz kılardı. Geceleri namaz kılmak, Rasûlullah ve ashabının üzerine düştükleri bir sünnetti. Aişe *Radıyallahu anhâ*, “Gece namaz kılmayı bırakma. Çünkü Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* onu bırakmaz; hastalanır veya yorgun düşerse oturarak namazını kılardı” der. [9]

İnfak

Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* insanların en cömerti idi. Ramazanda diğer günlere nisbeten daha çok gayret ederdi. O, bizlere de şunu öğütler, *“Sadakanın en faziletlisi Ramazanda verilenidir”*[10]
Ömer b. Hattab şöyle der; “Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* bize sadaka vermemizi emretti. Bu sırada benim de yanımda bir miktar malım vardı. Kendi kendime
“Eğer, Ebû Bekir’i geçmem mümkünse işte onu bu gün geçeceğim” dedim ve malımın yarısını getirdim. Allah Resûlü bana,
“Aile halkına ne bıraktın?” diye sordu. Ben de bunun kadar dedim. Ebu Bekir ise yanındakilerin hepsini getirdi. Allah Resûlü ona,
“Ailene ne bıraktın?” diye sorunca;
“Onlara Allah ve Resûlünü (sevgisini) bıraktım” dedi. Ben de,
“hiçbir hususta ebediyen seni geçemeyeceğim,” dedim”.
Görüldüğü gibi Ramazan ayında sadakanın bir üstünlüğü, bir özelliği vardır. O halde bu konuda elimizi açık tutmalıyız, durumumuza göre sadaka vermeye, infakta bulunmaya gayret göstermeliyiz.
Sadaka vermenin birçok çeşidi vardır. Bunlardan bazıları şöyledir: [11]

Yemek Yedirmek:

“Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği, yoksula, yetime ve esire yedirirler. “Biz size Allah rızası için yemek yediriyoruz; sizden ne bir karşılık, ne de bir teşekkür bekliyoruz. Biz, sert ve belâlı bir günde Rabbimizden (O’nun azâbına uğramaktan korkarız” (derler). İşte bu yüzden Allah onları o günün fenalığından esirger; (yüzlerine) parlaklık, (gönüllerine) sevinç verir. Sabretmelerine karşılık onlara cenneti ve (cennetteki) ipekleri lutfeder” (İnsan, 76/8-12).
Selef-i salihîn yemek yedirmeye oldukça gayret gösterir, buna birçok ibâdete göre öncelik tanırlardı. Bu ister aç bir kimseyi doyurmak ister çevresindeki salih arkadaşlarını yedirmek olsun fark etmezdi. Yemek yedirilecek kimsede fakirlik şartını aramazlardı.
Seleften birisi şöyle diyor; “Arkadaşlarımdan on kişiyi dâvet edip onlara canlarının çektiği bir yemek yedirmem benim için İsmailoğullarından on tane köleyi azad etmekten daha sevimlidir”.
Seleften pek çok kimse oruçlu olduğu halde iftarını açacağı yemeği başkasına yedirir, onu kendisine tercih ederdi. Onlar kendisi oruçlu olduğu halde kardeşlerini yedirir, bununla da yetinmeyip onlara hizmet eder ve onların rahat etmelerine gayret gösterirdi.
Yemek yedirme ibâdeti bir takım ibadetlerin de kaynağını teşkil etmektedir: Kendilerine yemek yedirilen kardeşler sevinir, onlara muhabbet beslenir. Bu da cennete girmeye bir sebeb teşkil eder:
“İman etmedikçe cennete asla giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe de asla iman etmiş olamazsınız”[12]

---

[8] Buhârî, Muslim.
[9] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah’ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[10] Tirmizî.
[11] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah’ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[12] Muslim.

Yine yemek yedirmek sebebi ile salihlerle birlikte oturup kalkılmış olur ve yedikleri yemek neticesinde ibadetlere karşı güç ve kuvvet kazanmaları nedeniyle onlara bu hususta yardımcı olunduğu için ecir umulur. [13]

İftar Vermek:

"Oruçluyu iftar ettiren onun kadar sevap alır da oruçlunun ecrinden bir şey eksilmez"[14]
"Kim bir oruçluyu iftar ettirir yahut bir gaziyi techizatlandırırsa ona da aynı ecir vardır"[15]

Daha Çok Kur'ân Okuma:

Selef-i Sâlihîn'in Ramazanındaki şu iki hususa değineceğiz;
a) Çokça Kur'ân-ı Kerim okumaları
b) Kur'ân-ı Kerim'i okuyup, dinlediklerinde Allahu Teâla'ya karşı kalplerinden korkup ürpermeleri dolayısı ile ağlamaları.
Ramazan ayı Kur'an ayıdır. Bu bakımdan müslümanın bu ayda diğer günlerine nazaran daha çok Kur'an-ı Kerim okuması gerekir. Selef-i salihîn Allah'ın Kitabına çok itina gösterirdi. Cebrâil *Aleyhisselâm* Ramazan ayında Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* ile Kur'ân-ı Kerim'i karşılıklı okurdu. Selef-i salihînden kimi Kur'ân-ı Kerim'i üç gecede bir Ramazan kıyamında (teravihte) hatmederdi. Bazıları yedi günde bir, bazıları da on günde bir hatmederdi. Onlar namazda da namazın dışında da Kur'ân-ı Kerimi sürekli okurlardı.
İmam Şâfiî, *Rahmetullahi Aleyh* Ramazan ayında altmış hatim okurdu ve bunları namazın dışında yapardı.
İmam Şihâbuddin ez-Zührî *Rahmetullahi Aleyh* de Ramazan ayında hadis okumaktan ve ilim ehli ile oturup kalkmaktan kaçınır, daha çok Kur'ân-ı Kerim okumaya yönelirdi.
İmam Süfyan es-Sevrî *Rahmetullahi Aleyh* ise, Ramazan ayı girdi mi nafile ibâdetten ziyade Kur'ân-ı Kerim okumaya yönelirdi.
İmam İbni Receb *Rahmetullahi Aleyh* şöyle der: "Kur'ân-ı Kerim'in üç günden daha az bir sürede hatmedilmesine dair varid olan yasaklamalar bunun sürekli olarak yapılması ile ilgilidir. Ramazan ayı gibi; özellikle de Kadir gecesinin arandığı gecelerde veya Mekke'ye Mekkeli olmayanların arasından girenler gibi, faziletli mekanlarda ise, bu zaman ve mekanın faziletini ganimet bilerek Kur'ân-ı Kerim'i çokça okumak müstehabdır".
Kur'ân tilâveti esnasında ağlamaya gelince; Selef-i salihîn, üzerinde düşünmeden, kavramadan şiir okur gibi Kur'an-ı Kerimi hızlıca okumak adetinde değildi. Onlar Allah *azze ve celle*'nin kelamından etkilenir ve bundan dolayı kalpleri ürperirdi.
Buhârî'de Abdullah b. Mes'ud *Radıyallahu anhümâ*'nın şöyle dediği nakledilir: "Allah Resûlü bana
"Kur'ân oku" dedi.
"Kur'ân sana indirilmişken onu yine sana mı okuyayım" dedim. O;
"Onu başkasından dinlemeyi severim" dedi. O'na Nisâ sûresini: "Her ümmetten birer şahit getirip bunlara karşı da seni şahit getireceğimiz zaman halleri nice olur?" (Nisâ, 4/41) buyruğuna varıncaya kadar okudum. Bu sefer bana;
"Bu kadarı yeter" dedi. Ona dönüp baktığımda gözlerinden yaşlar boşanıyordu".
Beyhâkî de Sünen'inde Ebû Hureyre *Radıyallahu anh*'dan şöyle dediğini nakletmektedir; Allahu Teâla'nın: *"Şimdi siz bu söze (Kur'ân'a) mı şaşırıyorsunuz? Gülüyorsunuz da ağlamıyorsunuz!"* (Necm, 53/59- 60) buyruğu nazil oluduğunda Suffe ehli gözyaşları yanaklarından akıncaya kadar ağladılar. Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* onların ağladıklarını farkedince O da onlarla birlikte ağladı. O'nun ağlaması üzerine bizler de ağladık. Bunun üzerine Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* ; *"Allah korkusundan ağlayan kimse cehenneme girmez"* buyurdu.
İbni Ömer *Radıyallahu anhümâ* da Mutaffifîn sûresini, *"Öyle bir gün ki, o günde alemlerin Rabinin huzurunda divana duracaklar"* (Mutaffifîn, 83/6) buyruğuna varıncaya kadar okudu. Sonra yere yıkılıncaya kadar ağladı, ötesini okumaya devam edemedi.
Muzâhim b. Züfer şöyle der; Süfyan es-Sevri bize akşam namazını kıldırdı. *"Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz"* buyruğuna varınca kıraati kesilinceye kadar ağladı. Daha sonra Fatiha suresini yeni baştan okudu. [16]

Güneşin Doğmasına Dek Mescidde Kalmak:

---

[13] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[14] Sahihtir, Nesâî,
[15] Sahihtir, Bkz. Terğib.
Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[16] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.

Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* sabah namazını kıldı mı güneş doğuncaya kadar namaz kıldığı yerde otururdu.[17] Yine Rasûlullah şöyle buyurmaktadır: *"Kim sabah namazını cemaatle birlikte kılar sonra da güneş doğuncaya kadar oturup Allah'ı anar daha sonra da iki rekat namaz kılarsa bu onun için tam ve eksiksiz olarak bir hac ve umre ecri gibi olur."*[18]
Bu her gün için böyle olduğuna göre ya Ramazan günlerinde yapılırsa ecri ne olur? O bakımdan geceyi namaz kılmakla geçirmek sûreti ile pek büyük mükâfatlar kazanmak için Allah'ın yardımını dilemeli, bu hususta salihlere uymalıyız. Allah rızası için nefislerimizle cihad etmeli ve cennet makamlarının zirvelerine ulaşabilmek için üstün gayretler harcamalıyız.[19]

İtikâf:

"Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* her Ramazan on gün itikafta bulunurdu. Vefat ettiği yılın Ramazanında ise yirmi gün itikafta bulundu"[20]
İtikâf; Kur'an okumak, namaz kılmak, zikir, duâ ve buna benzer pek çok itaati bir arada bulunduran ibadetlerdendir. İtikâfı denemeyen bir kimse bunun zor ve sıkıntılı olduğunu düşünebilir. Ancak bu Allah'ın kendisine kolaylaştırdığı kimseler için pek kolaydır. Her kim salih bir niyet ve samimi bir kararlılıkla kuşanırsa, Allah da ona yardım eder. İtikaf özellikle Kadir gecesini de bulmak maksadı ile Ramazan ayının son on günlerinde yapılmalıdır. İtikâf şer'î bir halvettir. İtikafta bulunan kimse kendisini Allah'a itâate ve Allah'ı anmaya hasretmiş, kendisini Allah'ı anmaktan meşgul edecek her şeyden ilişkisini koparmıştır. Kalbiyle, kalıbıyla Rabbine ve kendisini Rabbine yakınlaştıracak şeylere yöneltmiş olur. Böyle bir kimsenin Allahu Teâla ve onun kendisinden razı olması dışında hiçbir maksadı kalmaz.[21]

Umre Yapmak:

"Ramazan ayında yapılan bir umre, bir hacca denktir"[22]
"(Ramazan umresi) Benimle yapılan bir hacca denktir". Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* ile birlikte bir hac yapabilene ne mutlu.[23]

Kadir Gecesini Araştırmak:

"Biz onu (Kur'ân'ı Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sana bildiren oldu mu? Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır" (Kadir, 97/1-3).
"Kadir gecesine (faziletine) inanarak ve ecrini de umarak namazla geçiren bir kimsenin geçmiş günahları bağışlanır"[24]
Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* Kadir gecesini araştırır ve ashabına da bu geceyi araştırmalarını emrederdi. Ramazan'ın son on gününün gecelerinde aile halkını Kadir gecesine erişirler umuduyla ibadet için uyandırırdı.
Ömrünü bir hiç uğrunda zayi eden kimse! Şimdiye kadar kaçırdıklarını Kadir gecesinde telâfi etmeye bakmalısın! Elbet bu günün de hesabı verilecek.. Kadir gecesinde yapılan bir amel diğer zamanlardaki bin ayda yapılan amelden daha hayırlıdır. Bu hayırdan mahrum kalan, gerçekten mahrum bir kimsedir.
Ramazanın son on günü içinde yer alan Kadir gecesinin özellikle de tek gecelerde bulunma ihtimali daha kuvvetlidir.
Ubey b. Ka'b şöyle derdi: Allah Resûlü'nün bize haber verdiği belirti ve alâmete göre güneş Kadir gecesinin sabahında gözü rahatsız eden parıltısı olmaksızın doğar. Yine sahih bir hadiste A'işe *Radıyallahu anhâ*'dan Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'e şöyle dediği nakledilmektedir:
"Ey Allah Rasûlü! Kadir gecesine tevâfuk edersem ne diyeyim?". Rasûlullah da,
"'Allah'ım! Şüphesiz ki Sen çok affedensin, affetmeyi seversin, beni de affet' de" buyurdu.[25]

Çokça Zikir, Duâ Ve İstiğfârda Bulunmak:

Ramazanın tüm gün ve geceleri faziletli günlerdir. Bu günleri ganimet bilerek çokça zikir ve dua etmek, özellikle de duaların kabul edildiği anlarda buna dikkat etmek gerekir:

---

[17] Muslim.
[18] Tirmizî.
[19] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[20] Buhârî.
[21] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[22] Buhârî ve Muslim.
[23] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[24] Buhârî, Muslim.
[25] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.

Orucunu açtığı vakit oruçlunun, geri çevrilmeyecek bir duası vardır. Sahih hadislerden öğrendimize göre Rabbimiz *celle celâluhu*'nun, İzzet ve Celâli'nin layık olduğunca dünya semâsına inip te, "Bir dilekte bulunan kimse var mı ona vereyim, mağfiret isteyen var mı onu mağfiret edeyim" dediği vakit, gecenin son üçtebiridir.
Yine bir diğer kıymetli vakit te seher vakitleridir; *"Seher vakitlerinde de istiğfâr ederlerdi"* (Zâriyat, 56/18). Cuma da duânın kabul edildiği saat kollanmalı, cuma gündüzünün son vakti; özellikle ikindi ezanı sonrası duayla değerlendirilmelidir.
Sonuçta: Bu cennet bahçelerinde salih, amellerin gölgesinde yaptığımız bu gezintiden sonra çok önemli bir noktaya değinelim! Bu önemli nokta nedir bilir misiniz? İhlastır. Nice oruçlu orucundan açlık ve susuzluktan başka bir nasip elde edemez. Nice namaz kılan vardır ki geriye uykusuzluk ve yorgunluktan başka bir şey kalmaz. Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'in, *"Kim imanla ve ecrini yalnız Allah'tan umarak Ramazanı oruçlu geçirirse geçmiş günahları affolunur"* ifadesindeki *"imanla ve ecrini yalnız Allah'tan umarak"* sözüyle bu önemli noktaya işaret etmiştir. Selef-i salihîn haklarında korktukları için amellerini gizli yapmaya özel gayret gösterirdi..
Muhammed b. Vâsî *Rahmetullahi aleyh* şöyle der, "Öyle kimselere yetiştim ki, onlardan birinin başı, hanımı ile birlikte aynı yastıkta olduğu halde yanağının altındaki yastık göz yaşlarıyla ıslanır da hanımı bunun farkına varmazdı. Yine öyle kimselere de yetiştim ki onlardan herhangi birisi safta namaza durur, gözyaşları yanaklarına akar fakat yanıbaşındaki bile bunun farkına varmazdı".
Süfyân es-Sevrî *Rahmetullahi aleyh*, "Öğrendiğime göre kul gizlice bir amelde bulunur. Fakat şeytan onun peşini bırakmaz, nihayet onu yenik düşürür ve bu amel alenî yapılmış gibi yazılır. Sonra şeytan onun peşini yine bırakmaz o da sonunda bu ameliyle övünmeyi arzu eder. Bu sefer ameli, alenen yapılmış olmaktan da silinerek riyâkârca yapılmış olarak kaydedilir" demiştir. [26]

Ramazanda Boş Şeylerle Meşgul Olmak

Vakti boşa geçirmek ve Allah'a itâat dışında şeylerle ziyan etmek.. İşte gaflet, ilahi rahmetten ve ilahi lütuflardan yüz çevirmek buna denir.
"Kim de beni anmaktan yüzçevirirse şüphesiz onun için dar bir geçim vardır ve biz onu, kıyamet günü kör olarak haşrederiz. O, "Rabbim! Beni niçin kör olarak haşrettin? Oysa ben, hakikaten görür idim!" der. Buyurur ki: "İşte böyle. Çünkü sana ayetlerimiz geldi; ama sen onları unuttun. Bugün de aynı şekilde sen unutuluyorsun!" Böylece, israfa sapanı ve Rabbinin ayetlerine inanmayanı cezalandırırız. Rabbinin azâbı, elbette daha şiddetli ve daha süreklidir" (Tâhâ, 20/124-127).
Evet, gaflet içindeki müslüman evlatlarını dâvet etmeliyiz. Dosdoğru yola gelip hidayet bulmaları için onları çağırmalı ve gıyâbında onlara duâ etmeliyiz. Ümit ederiz, Allah duâlarımızı kabul eder ve ebedî şakâvetten kurtuluruz. (Amin). [27]

[26] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[27] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.

RASÛLULLAH'IN ORUCU

Hamd, Alemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. Salâtü Selâm Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in, ehlinin, sahabesinin ve de kıyamete kadar onları dost edinen herkesin üzerine olsun.
Risâlemizde Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'in orucunun keyfiyetine yer verecek; orucun farzları, şartları, edebi, duâları, kimlerin oruçla mükellef olduğu, orucu bozan şeylere ve de yararlarına değineceğiz İnşâallah. Allahu Teâla'dan dileğimiz odur ki; Müslümanları, Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'in Sünneti'ni hayatlarının her alanında yaşamaya muvaffak kılsın. (Amin). [28]

Oruç Nedir?:

Güneşin doğmasından batışına kadar, Allahu Teâla'ya ibadet niyetiyle, hiç bir şey yememek, içmemek, cinsi mübâşerette bulunmamak ve orucu bozan diğer şeylerden uzak durmaktır. [29]

Ramazan Orucu:

İslâm'ın şartlarından biridir. Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem* şöyle buyurmuştur,
"İslam beş şey üzerine bina olunmuştur. Bunlar, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in O'nun Resûlü olduğuna şehâdet etmek, namaz kılmak, zekat vermek, Ramazan Orucunu tutmak, Beyt'i (kâbeyi) haccetmektir"[30]

Ramazan Orucunun Başı Ve Sonu:

İbadetler, her zaman her yerde ve herkes için kolaylıkla tesbit edilecek bir takım ölçü ve alâmetlere bağlı kılınmıştır. Ramazan orucu da bunlardan biridir. Kur'an-ı Kerim ve Peygamber *Sallallahu Aleyhi Vesellem* bu ibâdete Ramazan hilâlinin görülmesi ile başlamayı ve Şevval hilâlinin görülmesi ile bitirmeyi şart kılmıştır;
"Ramazan ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğrunun eğriden ayırmanın açık delilleri olarak kendisinde Kur'ân indirilen aydır..." (Bakara, 2/185).
Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* de bu âyet-i kerimede geçen Ramazan orucuna erişmeyi hadisi şeriflerinde açıklamıştır. Bunların bazılarını sağlam hadis kaynaklarından aktaralım:
İbn Ömer *Radıyallahu anhümâ* Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* den şöyle buyurduğunu nakletmiştir:
"Hilâli görmedikçe oruca başlamayın ve hilâli görmedikçe de oruç açmayınız. Eğer buluttan dolayı hilali göremezseniz bu takdirde ayın günlerini otuza tamamlayınız."[31]
Tirmizî'nin rivâyeti şöyledir, *"Ramazandan önce oruç tutmayınız, hilâlle oruca başlayın; (Şevval) hilalini görmekle de oruç açınız. Eğer bir bulut hilâli görmenizi engellerse o vakitte onu (Ramazanı) otuz güne tamamlayınız".*
Buhârî'de şöyle yer alır, *"Bulut olursa, Şaban'ın sayısını otuza tamamlayınız".* Yine bir diğer rivayet te *"(Ramazan ayının 29. günü) bulutlu olur da (Şevval hilâlini) göremezseniz bu taktirde otuz gün oruç tutunuz"* şeklindedir.
İbni Ömer, Peygamber *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'den şöyle buyurduğunu rivâyet eder,
"Biz ümmî bir ümmetiz, ne yazar, ne de hesap biliriz. Ay şöyle ve şöyledir" Yani kimi zaman 29, kimi zaman otuz çeker.[32]
Nakletiğimiz bu hadisler konu ile ilgili pek çok hadisler arasından sadece örnek teşkil etmek üzere seçilen az bir bölümüdür. Bu meâldeki hadisler pek çoktur.
Bu bakımdan alimlerin büyük bir çoğunluğu ru'yet ile yani Ramazan hilâlini görmekle oruca başlayıp ru'yet ile yine Şevvâl'in hilâlini görmekle orucu bitirmenin gereğini özellikle belirtmişlerdir. Müslümanların bu ibadete de diğer ibadetlere de gereken hassasiyeti göstererek yalnız belirtilen ölçüleri gözönünde bulundurmaları ve bu ölçüler çerçevesinde ibâdetlerini yapmaya gayret etmeleri, buna dikkat göstermeleri gerekmektedir. [33]

Oruç Kimlere Farzdır?

1- Oruç; akil, baliğ, mukîm olan ve gücü yeten her müslümana farzdır.

---

[28] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[29] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[30] Buhârî, Muslim.
Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[31] Buhârî, Muslim, Ebu Dâvûd, Nesâî.
[32] Buhârî, Muslim, Ebu Dâvud, Nesâi.
[33] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.

2- Kafir'e oruç farz olmadığı gibi müslüman olunca da kaza etmesi gerekmez.
3- Baliğ olmamış çocuğa oruç farz değildir. Ancak alışması için oruç tutması tavsiye edilir.
4- Deliye oruç farz değildir. Çünkü ona mükellefiyet yoktur. Yetişkin de olsa bunun için fidye verip yemek yedirmesi gerekmez.
Hayatı kavrama ehliyetine sahip olmayan akıl hastasına, unutkanlığa mübtelâ olmuş çok yaşlı ihtiyarlara da oruç farz değildir.
5- Hasta olan bir kimse, iyileştiğinde orucunu kaza eder. Müzmin bir hastalık yüzünden oruç tutamayan kimse, çok yaşlı hastalığı hiç iyi olmayan bir hasta gibidir. Bunlar her gün bir fakire yemek yedirirler.
6- Hâmile ve emzikli kadınlar; hâmileliklerinden, çocuğu emzirememekten veya çocuğun sağlığından korkarlarsa, oruç tutmayıp sonradan kaza ederler.
7- Hayızlı ve nifaslı olan kadınlar, bu esnada oruç tutmayıp daha sonra kaza ederler.
8- Suda boğulma ve ateşte yanma tehlikesinde bulunan birini kurtarmak için, gerekirse oruç bozularak bunlar kurtarılır. Bu durumda da oruç kaza edilir.
9- Yolcu dilerse oruç tutar, dilemezse tutmaz. Bu yolculuk ister umre gibi bir defalık olsun, isterse nakliyecilik gibi devamlı olsun, kendi beldelerinde bulunmadıkça oruç tutmayabilirler. Daha sonra, tutmadıkları gün sayısınca orucu kaza ederler. [34]

Orucun Ahkâmı

1) Niyet:

Farz olan oruçlarda şafak sökmeden niyet etmek farzdır. Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"Fecirden önce oruca niyetlenmiyenin orucu yoktur"* buyurmaktadır. Yine *"Oruca geceden niyetlenmeyen kimsenin orucu yoktur"* buyurmaktadır.[35]
Niyetin yeri kalptir. Allah Rasulü *Sallallahu Aleyhi Vesellem* ve Ashab'ından niyetlerini dil ile söyledikleri asla nakledilmemiştir. [36]

2) Orucun vakti:

"... Sabahın beyaz ipliği (aydınlığı), siyah ipliğinden ayırt edilinceye kadar yiyin, için sonra geceye kadar orucu tamamlayın..." (Bakara, 2/187).
Fecir iki türlüdür;
Fecr-i Kâzib: Bu fecirde sabah namazının vakti girmiş olmaz. Oruç tutacak olan bir kimsenin bu vakitte yemek yemesi haram değildir. Bu fecrin alâmeti; ufukta dimdik duran, kurt kuyruğu şeklindeki uzun bir aydınlıktır.
Fecr-i Sâdık: Sabah namazı vakti girmiş olur. Bundan sonra yemek yenmez. Fecr-i sâdık, ufuk boyunca dağların ve tepelerin üzerindeki yaygın bir beyazlıktır.
İftar vakti ise; doğu tarafından karanlığın başladığı, batı tarafından da gündüz sona erip güneşin yuvarlaklığını yitirdiği vakittir. Zira; Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"Gece buradan yayılmaya başlar, gündüz buradan sona erer ve güneş de batarsa oruçlu iftarı açar"* buyurmuştur.[37] Bu, güneşin tümüyle batması demektir, aydınlığı kalsa bile hüküm aynıdır. [38]

3) Sahur:

Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"Bizimle ehli Kitabın orucu arasındaki fark Sahur yemeğidir"*[39] ve *"Bereket üç şeydedir. Cemâat, tirid ve sahur"* buyurmuştur.[40]
Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'in bereket olarak nitelendirdiği sahuru terketmek sünnete aykırıdır. Çünkü sahur yemeği sünnete uymaktır. İnsanlar için oruçta elbette güçlük vardır. Ancak sahur, hadiste buyrulduğu gibi bereketlidir. Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*; *"Haydi bereketli gıdaya"* sözüyle buna işaret etmiştir.[41]

---

[34] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[35] Sahihtir, Nesâî.
[36] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[37] Buhârî, Muslim.
[38] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[39] Muslim.
[40] Sahihtir, Taberânî/Mu'cemu'l-Kebir.
[41] Ebu Dâvud.

Allah Rasûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"Sahur bereket yemeğidir, biriniz bir şey bulamayıp bir yudum su içse bile onu terketmeyiniz. Çünkü Allah ve Melekleri sahur yemeği yiyenlere duâ ve mağfiret eder"*[42] ve *"Mü'minin sahur yemeğinin en bereketlisi ve makbul olanı hurmadır"* buyurmuştur. Allah Rasûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'in sünneti, sahuru fecre kadar uzatmaktı. [43]

4) Oruçlu Neleri Terkedecek?:

"Kavl-i zûr" denilen, fitne ve fesad yayan yalan söz terkedilecektir. Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"Kavli zûr'u terketmeyen Allah azze ve celle'nin, onun yeme ve içmesini terketmesine ihtiyacı yoktur"* buyurur.[44]
Hayırsız ve fâhiş söz de terkedilecektir. Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"Oruç, yememek ve içmemek değildir. Ancak oruç, hayırsız ve fâhiş sözden oruç tutmaktır. Biri sana sövdüğü veya cahilce davrandığı zaman 'ben oruçluyum, ben oruçluyum' de"* buyurmuştur.[45]

5) Oruçluya Mubah Olanlar:

1) Cünüp olarak sabahlama konusunda Âişe validemiz *Radıyallahu anhâ* şöye diyor, "Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem* cünüp olduğu halde fecir sökerdi. Sonra gusleder ve orucunu tutardı"[46]
2) Misvak Kullanmak: Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"Eğer ümmetime zorluk vereceğinden korkmasaydım onlara, her abdest alışlarında misvak kullanmalarını emrederdim"* buyurmaktadır. [47]
Allah Rasûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem* misvak kullanmada oruçlu olanla olmayan arasında bir fark görmemiştir. Bunda, oruçlu olsun veya olmasın genel olarak herkesin abdest alırken misvak kullanabileceğine ve öğle namazından önce veya sonra kullanmasında da herhangi bir fark olmadığına dair işaret vardır.
3) Mazmaza ve istinşâk'ı oruçluların sıkça ve mübâlağalı bir şekilde yapmaları sakındırılmıştır. Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"... istinşak'ı oruçlu olmadığın sürece sertçe yap"* buyurmuştur.[48]
4) Kucaklaşmak ve öpmek: A'işe validemiz *Radıyallahu anhâ* şöyle der, "Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, oruçlu iken hanımlarını kucaklar ve öperdi. Fakat O, içinizde şehvetine en çok sahip olanınız idi".[49] Ancak bu yaşlılar için değilse de gençler için mekruhtur. Çünkü, Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'e bunun sebebi sorulduğunda, *"Yaşlı kimse nefsine hakim olur"* buyurmuştur.[50]
5) Kan tahlili yaptırmak: Herhangi bir gıda içermedikçe, ilaç niyetiyle iğne vurulmak câizdir, orucu bozmaz. Çünkü bunlar mideye gitmez. Ancak kuvvet iğneleri ve serum orucu bozar, zarûret dışında câiz değildir.
6) Kan aldırmak (Hacamat) orucu bozmaz. İbni Abbas *Radıyallahu anhümâ*, "Nebî *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, oruçlu olduğu halde kan aldırdı (hacamat yaptı)" demiştir.[51] Aynı şekilde diş çektirmek de orucu bozmaz.
7) Yemeklerin tadına bakmak, yemek gırtlağa gitmemek şartıyla câizdir. Diş macunu için de hüküm aynıdır.
İbni Abbâs *Radıyallahu anhümâ*'dan rivayet edildiğine göre Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, şöyle buyurmaktadır, *"Oruçlunun sirkenin tadına bakmasında, gırtlağa gitmemesi şartıyla sakınca yoktur"*[52]
8) Sürme, damla ve göze damlatılan diğer şeyler de, orucu bozmaz. Bunların tadı boğazda hissedilse bile oruç bozulmaz. İmam Buhârî Sahihi'nde şöyle der, "Enes, Hasan ve İbrahim, oruçlu iken sürme çekilmesinde bir beis görmediler". [53]

6) İftar:

İftara acele etmek: İftara acele etmek Allah Rasûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'in sünnetlerindendir. Bunda yahudi ve hıristiyan milleti'ne muhalefet vardır. Çünkü Onlar iftarlarını yıldızlar parlayıncaya kadar geciktirirlerdi. Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"İnsanlar, iftar için acele ettikleri sürece hayır içerisindedirler"* buyurmaktadır.[54]

---

[42] Sahihtir, Ahmed.
[43] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[44] Buhârî.
[45] Sahihtir, İbni Huzeyme.
Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[46] Buhârî, Muslim.
[47] Buhârî, Muslim.
[48] Ebu Dâvûd.
[49] Buhârî, Muslim.
[50] Sahihtir, Ahmed/Müsned.
[51] Buhârî.
[52] Buhârî.
[53] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[54] Buhârî, Muslim.

Yine Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem* şöyle buyurur,
"Ümmetim, iftarlarında yıldızların çıkmasını beklemedikçe benim sünnetim üzeredirler"[55]
Akşam Namazından Önce İftar Etmek: Enes *Radıyallahu anh* şöyle der, "Allah Rasûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, namaz kılmadan önce yaş hurmayla iftar ederdi. Bu olmazsa kuru hurma ile iftar eder, o da olmazsa birkaç yudumluk suyla iftar ederdi"[56]
İftar duâsı: İftar esnasında duâ etmek Sünnettir. Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*: *"Oruç'lunun iftar ânındaki duası icâbet edilen bir duadır"* buyurur.[57] Sallallahu Aleyhi Vesellem, iftardan önce, *"Allahım! Senin rızan için oruç tuttum, senin rızkın ile orucumu açıyorum"* İftardan sonra da şöyle dua ederdi, *"Susuzluk gitti, damarlar ıslandı, ecir de hak oldu inşâallah"*[58]

7) Orucu Bozan Şeyler:

1) Kasıtla yemek ve içmek: Faydalı veya faydasız, yemek ve içmek orucu bozar. Unutarak, hatayla veya zor kullanılarak yemek ve içmek orucu bozmaz. Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"Kim unutarak yer ve içerse orucunu tamamlasın, şüphesiz ki Allah onu yedirmiş ve içirmiştir"* buyurur.[59]
2) Mübâşeret: Oruçla mükellef bir kimsenin cinsel mübâşerette bulunması orucunu bozar. Böyle bir kimsenin orucunu kaza etmesi ve ağır bir keffâret ödemesi gerekir. Bu keffaret te, bir köle azad etmektir. Bu yapılamazsa iki hicrî ay üst üste oruç tutulur. Bu da yapılamazsa altmış fakire yemek yedirilmelidir. Keffaretin bu tertibi sünnet ile sabittir ki, biri yapılamazsa sonrakine geçmek gerekir!.
3) İsteyerek kusmak: Bir kişi isteği olmadan kusarsa orucu bozulmaz. Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem* şöyle buyurmaktadır, *"Kim elinde olmadan kusarsa orucu bozulmaz. Kim kusmaya kendini zorlayarak kusarsa orucunu kaza etsin"*[60]
4) Beslenme için vurulan iğneler: Bu iğneler bazı besin maddeleri, vitaminler ve kan verilmesi için yapılırlar. Bu durumda oruçlunun orucu bozulur. Çünkü yapılan iğnelerle kişi gıdalanmış olur. Bu da orucu bozar.
5) Hayız ve nifas: Gündüz, oruçlu iken, bilinen normal adet kanın çıkması ile kadının orucu bozulur.
6) Meni çıkması: Uyanıkken, kucaklama, öpme ve benzeri bir etki sonucu meni çıkarsa oruç bozulur. Ancak ihtilam olma nedeniyle meni çıkarsa oruç bozulmaz. Bu irade dışıdır.
7) Kan almak: Herhangi bir sebeple dışarıdan vücuduna kan alan insanın orucu bozulur.[61]

8) Kaza:

Kaza orucu kalmış bulunan bir kimsenin en kısa zamanda oruçlarını kaza etmesi gerekir. Kaza orucunu peşpeşe tutmak bir zorunluluk değildir.
Alimler, ölen bir insanın kılmadığı namazlarını bir başka kişinin kaza etmesini meşru görmemişlerdir. Hayatta iken oruç tutmaktan aciz olan bir kimsenin yerine başkası oruç tutamaz.
Oruç tutamayan bir kişi her gün bir fakire yemek yedirmelidir. Ancak bir kimse ölür de üzerinde nezrettiği (adak) bir oruç bulunursa, onun yerine velisi tutar.
Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"Kim ölür de üzerinde bir oruç bulunursa, yerine velisi tutar"* buyurmuştur.[62]

9) Namaz Kılmayanın Oruç Tutması:

Oruç tuttuğu halde namaz kılmayan kişi, İslamda Tevhidden sonra en önemli bir rüknü terketmiştir. Kişi namazı terkettiği sürece orucunun faydasını göremez. Çünkü namaz kılınmadığında dinin direği yıkılmış olur.
Namazı terkedenin küfür ve mürtedliğinden korkulur. Bu durumda tüm amelleri boşa çıkar. Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, *"Onlarla (münafıklarla) aramızdaki ahid namazdır. Kim, namazı terkederse kafir olmuştur"* buyurmaktadır.[63]

---

[55] Sahihtir, İbni Hibbân.
[56] Ebu Dâvûd.
[57] Sahihtir, İbni Mâce.
[58] Ebu Dâvûd.
Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[59] Buhârî, Muslim.
[60] Sahihtir, Ebu Dâvûd.
[61] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[62] Buhârî, Muslim.
Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[63] Sahihtir, Ahmed.

"Küfür" ifadesiyle bazı alimler her ne kadar "dinden çıkma" kasdedilmemiştir deseler de; durumun tehlikesinin anlaşılması açısından bu netice de gözden ırak tutulmamalıdır. Ancak namaz veya diğer ibâdetleri, küçümseyip isteyerek ve bilerek ısrarla terk etmek ittifakla insanı dinden çıkarır.[64]

10) Terâvih Namazı:

Terâvih namazı Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'in Ramazanda cemaatle kılmak suretiyle bize bıraktığı önemli bir sünnetidir. Ancak farz olmasından korktuğu için, ümmeti güç yetiremez diye sürekli cemaatle kılmayı terketmiştir.
Terâvih, vitir dışında sekiz rekattır. A'işe validemiz *Radıyallahu anhâ* şöyle der, "Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem* ne Ramazan ayında, ne de diğer zamanlarda gece namazını onbir rekattan fazla kılmadı"[65]
Sahih rivâyetlerin gösterdiğine göre, Ömer b. Hattab *Radıyallahu anh*, bu sünneti ihya etmek üzere insanları davet ettiğinde onları sünnetteki hali üzere onbir rekat kılınması için topladı. *(İmam Mâlik Muvattâ 1/119).*
Teravihin vitirle birlikte onbir rekat olması dışında bir takım görüşler var ise de, mevcut delilleri tetkikimiz neticesi görüşümüz bu doğrultudadır. Şüphesiz en doğrusunu Allah bilir.
Terâvih namazını vitirle birlikte yirmiüç rekat kılanlar, ta'dil-i erkâna riâyet etmeyip namazı hızla kılmaktadırlar.
Böylece, Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'in sünnetinde olmayan bir bidât işlemektedirler.
İnsanlar, bu konuda Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*'in sünnetini araştırmalı ve başkaları terketmiş olsa bile onlar sünnete uymalıdırlar. Çünkü hayır ve mutluluk yalnız bunda; bidatlardan kaçınıp sünneti uygulamadadır.
Günümüzde çoğu müslümanların kıraat, rükû ve secdelerini acele yaparak kıldıkları namaz eksik bir namazdır. Bu, kimi zaman onların namazını bozar ve namazın tüm heybetini alır, götürür. Allah'tan korkmalı ve pişmanlığın fayda etmeyeceği gün gelmezden evvel kendimize, özellikle ibadetlerimiz hususunda çeki düzen vermeliyiz.[66]

11) Fıtır Zekâtı (Fitre Sadakası):

Sadaka-i Fıtır, İbni Ömer *Radıyallahu anh*'tan rivayet edilen; "Allah Resûlü *Sallallahu Aleyhi Vesellem*, Ramazanda sadaka-i fıtrı insanlara farz kıldı" hadisine göre farzdır.[67]
Sadaka-i Fıtr küçük, büyük, kadın, erkek, hür ve köle her müslümana farzdır. Miktarı bir sa'dır. Bu da o belde halkının en çok kullandığı gıda türünden olmalıdır. Mükellefiyet şartı ise, bir günlük yiyeceğinden fazla bir yiyeceğe sahip olmaktır. Fazilet, fakirlere daha çok yararlı olanı vermektedir. Bunun zamanı, bayram namazından öncedir. Bayram gününden bir iki gün önce vermek de mümkündür. Bayram gününden sonraya bırakılması caiz değildir.
Sonuç olarak şunları söyleyebiliriz;
Ramazan ayı Allah'ın kullarına inâm ettiği gerçekten büyük bir nimettir. Bu bereket, rahmet ve Kur'ân ayını gafletle geçirmek; günahlardan dolayı samimi bir kalp ile Allah'a yönelmemek ve dahası haramlarla iştiğal etmek kabul edilesi bir durum değildir. Selim bir kalp ile Allah'ın huzuruna çıkanın mutlu olacağı gün gelmezden, bir an evvel nedâmetle Allah'a yönelmeli; bu ayın bereketiyle kalplerimizi Allah sevgisi ve O'na itâatle nurlandırmalıyız. Buna yardımcı olması açısından ağızların tadını kaçıran ölümü, bu nebevî tavsiyeyi her zaman hatırlamalıyız..
"İman edenlerin Allah'ı anma ve O'ndan inen gerçek için kalblerinin huşûyla yumuşaması zamanı daha gelmedi mi? Onlar daha önce kendilerine kitap verilenler gibi olmasınlar. Onların üzerinden uzun zaman geçti de kalpleri katılaştı. Onlardan bir çoğu yoldan çıkmış kimselerdir" (Hadîd, 57/16).[68]

---

[64] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[65] Buhârî, Muslim.
[66] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.
[67] Buhârî, Muslim.
[68] Abdullah Yolcu, Mübarek Ramazan Ayı ve Rasulullah'ın Orucu, Guraba Yayınları El Broşürleri.